

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numele singuratici a 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminului, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Octomvrie 1899 v. încep
nouve abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, oare însope ou prima și
se termină ou ultima luni, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, oa adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fâșile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna” până
aoum.

Administrațiunea.

Budgetul.

(top.) Ministrul de finanțe al Un-
gariei a prezentat dietei maghiare bu-
getul anului viitor. Budgetul nu numai
că e echilibrat, dar' mai arată și un
excedent de aproape două milioane de
coroane.Acesta e faptul, și faptul în sine
luat e înveselitor. E lucru mare pentru
o țeară, dacă poate arăta excedent în
budgetul seu. E semnul, că stă bine cu
finanțele. Venitele îi incurg regulat și
erogațiunile nu-i trec peste suma veni-
telor. Cu un cuvânt, e o țeară, care e
chivernisită cu bună socoteală.Așa își vor fi închipuit situația de-
putații din dieta maghiară, cari au aplau-
dat frenetic budgetul guvernului un-
guresc și vorbirea cu care ministrul de
finanțe Lukács l'a prezentat parlamen-
tului maghiar.Ne permitem însă a fi de altă pă-
rere și a afirma, că budgetul ministru-
lui de finanțe Lukács nu a meritat aplau-
sele primite, pentru-că e un budget care
nu corăspunde realității; e un budget
basat pe ficțiune.Dacă l'am esamina pur și simplu
din punctul nostru de vedere, curat na-
țional, am fi iute gata cu el. Am zice
așa: Principiul fundamental al condu-
cerii de stat pretinde, că venitele sta-
tului să se folosească pentru ameliora-
rea sorței, pentru prosperarea econo-
mică și culturală, a tuturor cetățenilor
cari formează statul. Venitele anului
viitor, guvernul unguresc le-a stabilit în
suma rotundă de 1054 milioane de co-
roane. În statul ungar locuiesc însă mai
bine decât trei milioane de Români. Va
să zică a cincia parte a populațiunei
întregi. Prin urmare, a cincia parte din
venitele statului ungar sunt stoarse din
punga Românilor, cetățeni și ei ai sta-
tului ungar.Erogațiunile statului sunt apoi pre-
liminate, — earăși în sumă rotundă, —
cu 1052 milioane, prin urmare, a cincia
parte din ele ar trebui să fie întrebuin-
țate pentru scopuri economice și cultu-
rale românești, în proporția în care
Românii contribuiesc la venitele statului
din care fac parte. Socoteală foarte
simplă și curată. Întrebăm deci pe mi-
nistrul de finanțe Lukács, și-l provocăm
să dovedească, că această a cincia partedin erogațiuni se va folosi în anul viitor
într'adevăr în favorul cetățenilor
cari se îngrijesc de acoperirea lor, adică
a Românilor?Acesta ar trebui să ne fie tonul,
dacă în statul nostru ar domni stări
normale de lucruri. Dar, fiind însă că
ne aflăm în stări anormale, nu vom
esamina budgetul dlui Lukács din acest
punct de vedere, ci din altul, mai ge-
neral.Omul esport va vedea la prima
ochire aruncată asupra budgetului dlui
Lukács, că ministrul maghiar de finanțe
a prezentat dietei maghiare un budget
fictiv, lipsit de realitate.

Să ne explicăm.

Toată lumea știe, că nici în anul
trecut și nici în anul acesta nu ni-s-au
adus legi nouă impositare cu mențiunea
să sporească venitele statului. Venitele
au rămas deci cele vechi, din anul trecut.
Cu toate acestea, venitele anului
viitor sunt preliminate în sumă, cu 48
de mii de coroane mai mare ca în anul
trecut.De unde a luat ministrul de finanțe
al Ungariei acest plus favorabil pentru
situația financiară a țerei? Din faptul,
că în anul premergător cam cu atâta a
întat mai mult în vistieria statului de
cum era suma preliminară. Care a fost
însă motivul? Acela, că în anul de
mai nainte, fiind recoltă ră, oamenii
au rămas în restanță cu dările. Le-au
plătit deci în anul următor.Dacă însă le-au plătit în anul ur-
mător, n'au să le mai plătească și în
anul viitor, pentru-că nu mai sunt dan-
tori să le plătească! Atunci de unde
plusul în venitele statului pentru anul
viitor? Nici de unde; și întreaga um-
flare a budgetului cu aceste venit-e
neexistente nu e decât — ficțiune.Și pentru ce? Să o spunem și acea-
sta. În întreaga lume financiară dom-
nește o mare criză de bani. Dovadă
urcare continuă a procentelor, din par-
tea institutelor mari de bani. Lucrul
acesta îl știu foarte bine guvernânții no-
stri; și cum ei nu pot trăi fără credit,
ear' creditul nu-l poți câștiga fără basă
reală, — s'au pus să facă un budget de
stat nereal, pentru a-și asigura creditul
în străinătate.Să nu ni-se zugrăvească deci cai
verzi pe părete și situațiuni brilante
financiare; pentru-că statul, care mai bine
decât a patra parte din venitele sale le
folosește pentru acoperirea intereselor
după datorile flotante ce le are, numai
bine nu stă cu finanțele. Guvernele
maghiare, toate de-arindul până acuma,
numai la un singur lucru s'au priceput,
la facerea de datorii. Lucrul acest
l'a avut în vedere deci și actualul guvern,
când a prezentat parlamentului un bu-
get umflat, din care a scos un excedent.
Dar' excedentul se va preface cu sigu-
ranță în simțitor deficit. De aceea, aplau-
sele cu cari dieta maghiară a primit bu-
getul ministrului de finanțe Lukács, au
fost cam prea — gratuite.

Sibiu, 13 Oct. n.

Din Austria. Prim-ministrul
Clary continuă tratările cu șefii de
partide din reichsrath, pentru a ajunge
la o înțelegere cu ei, cu privire la ale-
gerea de president al reichsrath-ului,
precum și cu privire la finata partide-
lor din reichsrath, față de noul guvern.
Ieri a fost consiliu de miniștri la Viena,
în care s'a decis conduita guvernului
la deschiderea parlamentului. Știrea
răspândită din partea Cehilor, că prim-
ministrul Clary ar fi declarat că sim-
patizează cu »dreapta» și că locul gu-
vernului seu îl va ocupa în curând un
guvern compus din oameni din »dreapta»
e desmințită și rectificată astfel: prim-
ministrul Clary a declarat, că presi-
dează un guvern de tranziție, care are
misiunea să pună în mișcare mașinaria
parlamentară. Ce va urma după acea-
sta e treaba majorității; dar' majori-tatea aceasta nu e identică cu actuala
majoritate, adică cu »dreapta». Va să
zică, guvernul austriac crede că cu
deschiderea parlamentului se va face
o nouă grupare în reichsrath.DELA CURTE. Cu începere
din 16 Octomvrie, Monarchul va
acorda audiențe în palatul regal
din Buda, în fiecare zi de Luni
și de Joi, sub întreaga durată
a petrecerii Sale în capitala un-
gară. M. Sa sosește Duminecă
la Budapesta.ȘI ATUNCI? Un cuture „Spectator”
s'a pus să scrie o broșură politică, în care
nedumerit se întreabă ce oare ce va fi
atunci dacă Regele, care astăzi e de ze-
ptzeci de ani va închide ochii, pentru-că
situația e foarte îngrijitoare în monarhie.
Și demonștră și deduce omul, că partidul
actual liberal din Ungaria nu ofere ga-
ranții suficiente nici pe seama Ungariei
unitare, nici pe seama monarhiei. Dar'
o spune aceasta într'un ton atât de îndu-
iosător, încât trebuie să crezi că broșura e
eșită earăși din oficiu lui Balfy, care nu
poate uita zilele de domnie, în cari se lăuda
că el face politica și pentru Monarchul
de șeptzeci de ani.Recensământul. În înțelesul proiectului
de lege, prezentat Mercuri camerei maghiare,
recensământul se va face pe întregul teritor al
regatului ungar, în zilele dela 1 Ianuarie până
la 10 Ianuarie ale anului viitor. Număratoarea
se va estinde nu numai asupra persoanelor, ci
și a caselor și a locuințelor, precum și asupra
datelor referitoare la întreprinderi industriale.
Baza recensământului o formează starea faptică
din noaptea spre Anul Nou. Amănuntele numă-
rătoarei le stabilește ministrul de comerț în
ordonanțele de executare.

Dela Roma.

— Telegramă particulară a „Tribunei”. —

Roma, 12 Oct. n., 5 o. 40 m. d. a.

Ziua de astăzi a fost o zi
triumfală pentru Români, cari
au eșit în procesiune solemnă
în Forum Traiani, și au depus
la columnă lui Traian cununa
de omaj întemeietorului Daciei.Au rostit discursuri: V. A.
Urechid, profesorul Tocilescu și
dl Bacelli, ministrul instrucți-
unei publice a Italiei.Toate discursurile au fost
splendide în forma și admira-
bile în cuprinsul lor.Corul teatrului Adriano a
cântat imnul „Gintei Latine”
de Alesandri.Dl Urechid reuși complet cu
patriotica și naționala sa lu-
crare.Mai multe mii de spectatori
aplaudară înfrățirea italo-ro-
mână sigilată la bazele colum-
nei lui Traian, aclamând entu-
siasți: „Vivat Italia” și „Vivat
națiunea română!”

Din parlament.

În ședința de Mercuri, 11 Octom-
vrie n. a dietei maghiare s'a continuat
și s'a terminat discuția asupra chestiei
Hentzi, pusă la cele de kossuthiști, cu
mare aparat — dar' cu puțin succes. După
lămuririle date din partea ministrului de
honvezi Fejérváry și a prim-ministrului
Széll, dieta a decis ca toate petițiunile
între la dieta, în chestia reparării ru-
șinei ce s'a adus »națiunei alcătuitoare
de stat» prin faptul, că la monumentul
lui Hentzi a trebuit să facă onoruri mi-
litare și honvezii, în contra cărora a
luptat Hentzi, — să fie depuse în ar-
hiva parlamentară, pur și simplu. Dieta
a luat apoi vacanță până la 30 Octom-
vrie, după-ce a ascultat întâiu o inter-
pelare a deputatului Pichler, în chestia
profes. Varga Otto, tras în cercetare
disciplinară pentru ofense aduse dinastiei.

O confiscare curioasă.

— Rolul dlui Studza în chestiunea națională. —

În veacul acesta al libertăților, spe-
cial al libertății de presă, sunt curioase
toate confiscările, chiar și în Ungaria.
Dar' o confiscare mai curioasă, mai ne-
înțeleasă — și totuși plină de înțeles —
ca aceasta de care va fi vorba, n'am
mai văzut.Dl T. Raica, cunoscutul profesor
naționalist din Ploesti, a scos o broșură
despre Rolul dlui Sturdza în chestiunea
națională.A trimis din ea și la librăria noas-
tră 50 exemplare, ca să le desfacă. Cum,
cum nu, librăria noastră n'a primit căr-
țile; ele au fost confiscate. Pentru-ce?
Pentru »cuprinsul anti-social» al cărței
— cum 'i-s'a motivat dlui Raica confis-
carea. »Anti-social»? Va să zică socia-
listic. Dar' cine-i socialist? Dl Raica?
Dl Sturdza? Dl Raica, departe de a-l
face pe dl Sturdza socialist, îl scoate
Ungur de origine, din familia lui Thurzo.
Doar' asta nu le convine Ungurilor?
Ori-cum, rămâne, că cuprinsul cărței nu e
nici social, nici anti-social, ci pur na-
țional ori nenațional, după-cum îl iai.Destul că broșurile dlui Raica au
fost confiscate, cu provocare la un ordin
edat în 1898, contra publicațiunilor so-
cialistice.Cu datul de 23 August a. c., vice-
șpanul comitatului Sibiu a avisat pe dl
Raica prin librăria noastră, să-și dea
adresa, dacă vrea să 'i-se retrimită bro-
șurile, că dacă nu vor fi date pradă fla-
cărilor.Acum predăm cuvântul dlui Raica,
care ne trimite următoarea scrisoare:

Ploesti, 29 Sept. v. 1899.

Cu posta de azi am adresat reco-
mandată dlui viceșpan al Sibiuului ur-
mătoarea declarație:

Domnule viceșpan!

Subsemnatul am trimis în Iunie
trecut, »Tipografiei» ziarului „Tribuna”,
spre vânzare, 50 de exemplare din car-
tea mea »Rolul dlui D. A. Sturdza în
chestiunea națională». Acum primesc
adresa d-voastre, în care-mi faceți cu-
noscut că broșura »mi-s'a confiscat și
dacă n'o reclam, o nimiciți. Nu în-
țeleg rostul acestei confiscări, căci eu,
ocupându-mă cu politica națională
a dlui Sturdza, nu m'am amestecat, ca
acesta, în afacerile interne ale statului
ungar. Ear' motivul invocat pe fract
de oficiul postal din Sibiu, că studiul
meu ar fi fost confiscat »A cause de
contenu antisocial» nu-mi-se pare de
loc serios. Poate nu-i place guvernului
maghiar că 'i-se amintește de »chesti-
nea națională»? Dar' ea nu este decât
cea mai naturală reacțiune contra po-
litice de maghiarizare. Sublata
causa, tollitur effectus.Când distingi bărbați maghiari
publică zilnic broșuri în chestiunea ro-
mână, numai Români să n'aibă drep-
tul a se rosti în propria lor cauză?Mi-se va obiecta poate, că bro-
șura aceasta ar avea darul de a
agita spiritele. Eroare. Români sunt
destul de agitați, de nedreptățile un-
gurești, n'au nevoie a se mai agita și
ei între ei. Apoi nu sânt agitatori și
irredentiști, acei cetățeni pacinici și
fidei tronului, cari își apără existența
națională, ei acei »patrioți» de contra-
bandă, cari, învrăjbind, prin politica
lor de desnaționalizare popoarele ace-
lorași stat, lucrează de-adreptul la di-
strugerea statului și a dinastiei.De altfel, nu este acesta primul cas
de confiscare din partea guvernului
maghiar, care pretinde că urmărește
»înfrățirea maghiaro-română!»E îndeobște cunoscut că, pe când
cărțile și ziarele române sânt oprite la
granița maghiară, în România trec
toate cărțile și ziarele maghiare, până
și scrierile lui Jancsó, Réthi și altor
Hunfalvi, cari ne înjură și ne batjo-
coresc, cum numai Ungurii știe să în-
jure.Acesta arată firește cât de supe-
riori ne sânt Maghiarii în cultură
și liberalism!Cât pentru cartea mea confiscată,
pretind să-mi-se retrimită, însă toate
cele 50 de exemplare și în sta-
rea bună în care au fost con-
fiscate.
T. Raica.„Nouele base ale
politice maghiare”

de

Beksis Gusztáv.

V.

Noua basă națională.

În cap. IV. Beksis recunoaște de
nou, că »forța de asimilare a poporu-
lui maghiar nu e mare», nici chiar în
orașe. Pentru a o dovedi aceasta Bek-
sis însiră în o tabelă mai multe loca-
lități din ținuturile locuite de Slovaci și
Români, arătând în procente numărul
locuitorilor: Slovaci, Români, Maghiari
și Germani. Resultatele sânt așa de des-
curajatoare, încât Beksis desperat con-
stată, că pe calea asimilării »abia ar fi
destul o nouă mie de ani pentru crea-
rea națiunei maghiare pe baze de rassă». Adecă progresăd maghiarizarea așa cum
a progresat în ultimele trei decenii, ar
trebui încă o mie de ani, ca să fim cu
toții Maghiari!Socoteală curată, dar' lui Beksis
nu-i place! Nu vrea să aștepte un nou
mileniu și de aceea îndată după consta-
tarea de mai sus, zice:»Prin negura acestei stări desperate
strălucește înveselitor capabilitatea de
expansiune a maghiarimei».Aceasta e noua basă: expansiunea,
sporirea.Beksis se nisuește a arăta earăși
cu date statistice, expansiunea rasei
maghiare, după ținuturi, luând datele
anilor 1890 și 1897.Dar' fatalitate grozavă! Din da-
tele citate nu prea ese la iveală forța
de expansiune, așa, că e silit a declara
următoarele:»Din espunerea aceasta se vede, că ma-
ghiarimea progresează încet în Ardeal.
În 7 ani Maghiarii nu s'au sporit nici cu un
percent, ci numai cu o jumătate de percent
(dela 30 la 31.5%). Aceasta înseamnă, nu nu-
mai că Români nu se maghiarizează,
dar' că și Maghiarii din Ardeal se spo-
resc încet sau apoi, că sporul se vala-
hizează. Mai departe e aparițiune îngri-
toare, că nici în ținuturile maghiare nu mai
e așa de eficace progresul maghiari-
mei, cum a fost între anii 1880—90.Cu toate aceste Beksis susține, că
»în general și peste tot» Maghiarii au
forță de expansiune și aceasta o pro-
bează acum cu nouă date, aranjate an-
tăiu după confesi și apoi după comi-
tatele cu locuitori în majoritate Români.Din statistica confesiunilor din anii
1880—90 Beksis scoate la iveală, că
cei mai spornici sânt Jidani și romano-
catolicii, de cari se ține majoritatea Ma-
ghiarilor. La greco-catolici asemenea se
arată un creșcăment de 1%, dar' numai
din cauză, că »la Români gr-cat. sânt
scotociți și Rutenii și mulți chiar din Ma-
ghiar». La gr-orientali creșcămentul e
mic și de aci »se poate cunoaște puțină
capabilitate de dezvoltare a Români-
lor». Aci însă Beksis retace, că Sârbi
sânt gr-orientali. Reformații și unitarii
asemenea arată creșcăment.Din tabela stat. a comitatelor Bek-
sis scoate următoarea regulă: »Cu cât
mai puțin Maghiari locuiesc în un co-
mitat, cu atât mai mic e creșcămentul și
invers».Și așa dă-i înainte! Se trudește
bietul Beksis să-și salveze teoria, ear'
unde nu reșbeste află îndată remediu.
Zice, că tesa este: în regiunile, unde
nația maghiară e spornică, susținerea
acestei stări, unde se arată deficit, să
se pună capăt deficitului. Spre acest
scop trebuie să conlucre toate ministerele
Ungariei.În timp de pace încă decurge
lupta cu arme culturale și economice.
Acest adevăr Beksis îl aplică la popo-
rul maghiar pentru maghiarizare. Cul-
tura trebuie întregită cu mijloace eco-
nomice — zice el — ca să aibă efect
deplin.În continuare Beksis arată, că
până acum Maghiarii nu s'au organizat
bine și scoate la iveală defectul, că »so-
cietatea noastră se înhață la stat, se
nisuește a-l servi și a trăi din acest
serviciu».

Apoi nu poate să treacă, ca la sfârșit se nu atace ceea ce avem și noi asigurat în lege: *starea bisericii*. Pe bar. Eötvös îl învinovățește, că a dat drepturi prea mari celor două biserici orientale și aceste „nu pot să rămână în starea lor actuală”, de oare-ce ele „nu formează numai stat în stat, ci stat dușmănesc”.

După această impertinență, Beksics earăși devine marionetă față de noi, zicând, că „nu vom să stricăm organismul bisericii orientale”, dar „vom să aducem în consonanță acest organism cu statul”. Și aici Beksics devine grozav, amenințator, căci zice, că dacă aceasta nu se va pute face pe cale pacifică, „se va face prin luptă”.

Se vede, că Beksics are cunoștință despre pretenziunea guvernului, — de astă-dată neisbutită, — ce a făcut-o unui arhieru mai nou al nostru pentru a schimba o lege fundamentală a uneia din cele două biserici ale noastre. Și fiindcă guvernul n'a isbutit, sluga lui, Beksics, vine și amenință cu luptă.

„Să dăm mână cu mână!”

— Articol din „Foaia Poporului”. —

Ferice de fiii unui popor, cari înțeleg și se pătrund de duhul cuvintelor „hai să dăm mână cu mână”, și își și dau mâinile și merg ca frații cei buni împreună!...

Ferice ar fi și de noi Români, de am fi înțeles în toate timpurile și în toate împrejurările acest duh, și am fi mers tot mână în mână și nu ne-am fi sfâșiat, precum ne-am sfâșiat. Și ferice ar fi încă de noi, dacă măcar de aci încolo am fi cum nu suntem, și am merge cum nu mergem!

Îndeosebi în cele din urmă 200 de ani mare nenorocire a fost pe noi Români din țările ungurene, Ardeal și Bănat, că am fost sfâșiați în două în cele ale credinței bisericești. Se întâmplase rumperea noastră în două așa pe neașteptate și cu atât tărfe, că ne-a pricinuit o durere, pe care aproape 200 de ani nu ni-o putură vindeca! Ne rupserăm în „uniți” și „neuniți”, și fiecare își făcea de chemarea lui, ca în satul în care e numai o biserică, de pildă neunții, să se vire și uniții, să-și ridice și ei o bisericuță unită, sau întors. Și dușmănia între frați se hrănea mereu, și apoi nici la alte treburi mari, generale, obștești, la treburi naționale, nu ne mai eram unii altora de ajutorul de care ar fi trebuit să ne fim, ca să ajungem la isbândă. Unde porneau uniții, nu mergeau neuniții, unde porneau neuniții, nu mergeau uniții. Și răul era gata și era rău-rău! Dușmanii singuri se bucurau ca de lucru mare, căci vedeau că ne mistuim noi în de noi, și ei pot crește frumos peste noi! Frumosul cântec „Hai să dăm mână cu mână”, n'avea cântători, n'avea ascultători.

Abia cele din urmă câteva zeci de ani au avut darul dela D-zeu a mai închide ranele vechi, și a lăsa să vedem mai ales pe Români nostri mergând, în treburi de interes obșteșc, mână în mână, fără privire la credința lor bisericească.

Îndeosebi însă, de când D-zeu a dat celor din fruntea bisericilor noastre gânduri bune de apropiere între sine, de atunci ne dă D-zeu să vedem frumoase îmbrățișări între frați jos în popor, acolo unde binele obșteșc și național o cere aceasta.

Sunt abia câțiva ani de când cele două metropolii, de Blaj și Sibiu, au încheiat între sine, privitor la susținerea de școale, o foarte înțeleaptă bună învoială, pe care ar trebui să o cunoască oamenii nostri peste tot locul. De aceea revenim și noi la acest loc asupra ei. Eată ce s'a zis:

Acolo unde România gr-cat. sunt ei mai mulți și au școală, ear' gr-or. sunt mai puțini și nu pot susține o școală deplină bună, acolo cei mai puțini se se alătură la cei mai mulți, și se susține școala împreună! Cei mai mulți se declară susținători ai școlii, ceilalți se îndatorează a ajuta la susținerea școlii, după măsura numărului lor.

Și așa în loc de două școale slabe, se fie una și bună, care se nu mai poată fi atacată nici de dușmanii școalelor noastre. Că de unde nu, vine guvernul și zice: voi uniți din satul cutare, nu puteți susține o școală bună, v'o închid și deschid eu una de stat. Ca mâne zice apoi și neuniților: nici a voastră nu e deplină bună, v'o închid, mergeți la a mea de stat, care e bună, vă încap pe toți și vă dau eu dascăli (unguri) destui!

Zace pentru noi mare primejdie națională în această pășire a guvernului față de școalele noastre, și contra acestei primejdii au voit înțelepții capi ai celor două metropolii surori române dela Blaj și Sibiu, să ne apere prin învoială de a susține România uniți cu neuniți împreună câte o școală bună, acolo unde trăiesc mestecați și au două școli mai slăbuțe, ori măcar una din ele e slăbuță. Cea slabă se va alătura la cea tare. Și D-zeu va binecuvânta pe cei ce s'au înțeles așa și ne-au ferit de a ne intra cuil străin (școala ungurească) în casă!

Puneți-v'o la inimă, Români, și faceți peste tot locul așa!

Laudă se cuvine Românilor gr-cat. din Turdaș, cari acum un an, văzând starea slabă a școlii lor și fiind ei mai puțini, au hotărât să o închidă și să se alipească la cea gr-orientală, și azi au o școală bună românească, nu atât gr-or. nici gr-cat, ci mai pe sus de toate românească!

Și tot așa laudă vrednicesc România gr-cat. din Romos (lângă Orăștie), cari au făcut și ei în toamna de față ceea ce frații lor din Turdaș făcuseră înainte cu un an.

Și laudă vrednicesc România gr-orientală din amândouă comunele, că văzând aplicarea bună a fraților lor gr-cat, i-au primit pe ei cu bunavoință și le-au ajutat la întruparea dorinței.

În nrul trecut am vestit în o mică noutate (la Cronică) acest lucru. Acum

il tălmăcim mai pe larg, ear' la alt loc al foi, dăm pe scurt și frumoasa învoială (contract) încheiată între căpeteniile celor două biserici surori din Romos. Ele lămuresc mai bine.

Fraților Români, e mare și frumos acest lucru; e chipul cel bun de a ne ajuta în fața primejdiei maghiarizării școalelor. Acolo unde trăiți mestecați gr-or. cu gr-cat., faceți asemenea celor din Turdaș și Romos, și nepoții vă vor lauda și cerul vă va binecuvânta!

Iancu.

Românii în Roma.

— Dela congresul orientaliștilor. —

Recepțiunea la princesa rusă Barattoff fu splendidă. Erau de față toți Români și mulți congresiști străini, în total aproape o sută de persoane. Asista și contele Nelidoff, ministrul rus și baronu Bildt, ministrul suedez.

Princesa Barattoff făcea onorurile casei. Teodor Burada, profesor la conservatorul din Iași, a executat pe vioară câteva bucăți românești și o Berceuse, compoziție a sa. El fu foarte mult aplaudat.

Princesa Barattoff a executat câteva arii orientale și melodii italienești pe citra caucasică, cu cea mai mare perfecțiune.

Ziarul „Fanfulla” apărut ieri publică, odată cu o ilustrație reprezentând monumentele descoperite la Adam-Klissi de către Grigore Tocilescu, și un articol foarte frumos la adresa acestui profesor român. Articolul e semnat, ca și celelalte publicate de acest ziar, de cunoscutul adorator al României, Benedetto De Lucca.

Ziarul „Corriere della Sera” din Millan, apărut ieri, spune că sediul viitorului congres al orientaliștilor în anul 1902 va fi la București, sediu care va fi proclamat în mod oficial în ultima ședință a congresului.

Ușoare neînțelegeri se iscaseră între delegații români și unguri pentru alegerea ca sediu al viitorului congres la Budapesta, ear' nu la București, dar' ele au fost repede aplanate prin concordanța chiar a delegaților celor două națiuni.

Contele De Cubernatis și mai mulți membri ar dori mult ca congresul viitor să se țină la București, dar' nici o decizie nu s'a luat încă, căci se așteaptă răspunsul Regelui Carol, dacă aprobă o asemenea decizie.

Concertul dat seara în sala Umberto în onoarea congresiștilor, a avut un deplin succes. Charlotte Leria a cântat Mugur Mugurel și Hora primăverii, fiind foarte mult aplaudată; Palmeranz a cântat cântece suedeze și irlandeze; Teresina a executat câteva bucăți pe vioară și celebra pianistă, doamna Mettler, a acompaniat la piano.

Propunerea de a se acorda o medalie de aur și un premiu de 500 lei celei mai bune hărți etnice a fost făcută de dl V. A. Urechid, ear' nu de dl Hermann, profesor la universitatea din Cluj, care e delegatul guvernului unguresc.

„Martiri unguri”.

Sub titlul acesta „Deutsche Zeitung” din Viena, scriind despre aniversarea dela 6 Octomvrie, face următoarele observări caracteristice:

„Șese la șapte — acesta este în genere raportul, în care stau în Ungaria prestațiunile maghiarismului față cu puterea de creațiune, cu faptele și operele națiunilor atât de brutal tiranizate de el — înainte de toate a Germanilor.

La aceasta ar trebui să se gândească Maghiarii adevărați, și încă și mai mult maghiaronii, să se gândească totmai acum, când împletește cununile lor celor căzuți pentru drept și libertate, când cu șgomot onorează victimele forței — și răpesc și sugrumă drepturile și libertatea de mult garantate Sașilor în Transilvania, precum și celorlalte popoare ale regatului.

Martiri sunt astăzi în Ungaria mai mulți decât tzeisprezece, eroi cari luptă pentru patria lor, pentru vatra și pentru limba copiilor lor ce sunt în gura peirei. Aceiași cavaleri, cari în Arad grămădese cununi, îi sugrumă.

Cavalerescă națiune a Maghiarilor! Oare istoria nu va aduce odinioară aceeași sentență asupra tiraniei tale, care se aduce astăzi în mii de variațiuni asupra timpului lui Haynau? Cavaleresc popor al Maghiarilor! De ce nu cinstești drepturile luptătorilor pentru libertate și patrie, ce nu sunt în viață?

Maghiarimea conducătoare e stricată prin șovinismul, ce-l desăfură renegații prășiți de ea însăși. Sărbarea de doliu a națiunii în 6 l. c. are în privința aceasta o îndoită îndreptățire. Nobilul patriot poate jeli timpul de odinioară, ea și timpul de față. Căci despotismul, căruia i-au căzut jertfă cei 13 martiri în Arad și contele Bathány în Pesta, a făcut loc unui tiranism, ca și care în libera Ungarie n'a domnit înainte nici-odată.

Sași pentru biserică și școală.

De curând un preot militar român, mergând în manevre cu trupele și poposind într'un sat în care locuiesc mestecați Sași cu Români, s'a pus pe scrisorile, atât asupra stărei Românilor, cât și a Sașilor din comună, și cele-ce le-a aflat la fața locului, ni-le-a povestit în una din zilele acestea.

Sunt frumoase și lăudătoare pentru Sași cele-ce le-am auzit, — dar' durere, nu tot așa și pentru Români...

Am aflat, ne povestește martorul ocular, — am aflat în sat școala românească mică și slăbuță, și neîncăpătoare pentru copiii obligați la școală. Sunt vreo 120 de copii și în școală abia de încap 40, cu un învățător. Va merge până într'o zi; va veni inspectorul și o va închide și va pune școală străină.

Preotul e om mijlociu în toată forma ba, drept spunând, prea mijlociu pentru a pute sta pe-o treaptă cu învățătorul preot săsesc... Biserica e bunișoară, dar' din bătrâni făcută, de părinții rindului de acum de oameni.

Sași? Ah! Ei au o școală ca un palat! Și pentru 140 de copii de școală, au trei învățători, toți chiar mai bine plătiți de cum cere legea! Au biserică mărețată, au avere la biserică, au rinduală de trebuie să le recunoști, că-s oameni harnici.

Și am dat în vorbă cu preotul, și mi-a spus, foarte cu inimă deschisă totul.

— Nu putem mai mult, mi-a zis, că poporul nostru nu vrea să audă de dare mai cu dinadinsul nici pentru biserică, nici pentru școală! Eacă aci sunt Sași cu noi sub un coperci! Aud și știu oamenii nostri ce jertfesc acestia pentru ale lor. Știu ai nostri toți că Sasul care e mai sărac dă bir pentru biserică și școală 4 fl. pe an, ear' alții 7 și alții 10—12 fl.! Și toți plătesc! Și apoi așa le e ușor să-și ție trei învățători și un preot bine plătit, căci acestia totmai fiindcă știu că vor fi bine plătiți și și duc de învăț la școli multe, vin acasă plini de învățătură, de două-ori cât unui sârmani de noi preoți români!...

Poporul nostru vede cât jertfesc fără nici un murmur Sașii acestia pentru biserică și școală, și ai crede că trebuie să se nască și în el mândria de a-și ridica biserica și școala sa, prin jertfe pentru înălțarea ei. Dar', durere, nu e așa! Sunt unii cari înțeleg lucrul și mai tăhă pe ceilalți să facem și noi așa, dar' mulțimea nu se apleacă, că ai nostri așteaptă să le vie toate de-a gata dela — Sibiu! Ca-și-cum Sibiu ar ave fonduri baltă, se poată împlini toate nevoile ce avem!*

Nu mai spun din plângerile preotului român, auzite prin rostul povestitorului.

Întreb numai: oare nu o să ne mai deschidem și noi Români la inimă și la cap, ca să vedem că celor-ce mult jertfesc pentru biserică și școala lor, deci pentru isvorul de lumină a lor, le și merge mai bine ca nouă; ear' noi nu dorim oare să ne meargă nici-odată mai bine ca acum? Ionel.

Din Torontal.

Chestiunea băncei române. — Reflexiuni la „Sentinelă”. — Inițiativa. — Pedecile.

Sân-Miclăușul-mare, 4 Oct. n. (Urmare).

În urma acestora am convocat conferența, la care s'au prezentat în număr frumos preoțimea și învățătorimea din cerc și un număr frumos de plugari.

Eu am propus ca mai sus; însă pare-mi-se, chiar dl Iuliu Vuia 'și-a dat părerea, că un capital de fondare de 50.000 este suficient și împărțit în acțiuni à 50 fl., ca și țeranii nostri săraci se poată procura — subscrie — cel puțin câte o acțiune. Înzădar am arătat eu, că multe acțiuni în mâni debile au să pericliteze cât de grabă caracterul român al institutului și altele, căci am rămas singur, și adunarea a decis înființarea cu 50.000 fl. capital și 50 fl. pro acțiune, statorind și condițiunile de subscriere și solvire.

Sarcina executării tot mie 'mi-au pus-o, ce eu am și primit, însă cu reserva, că înainte de executare și espedarea coalelor de subscriere, voi consulta și alte persoane financiare, dacă este dorința noastră executabilă?

Întru aceea am dat la tipar „Prospectul”, care în o altă adunare a fost subscris de 30 „membri fondatori”.

Prospectele însă nu le-am expedat până să mă degajez și de cealaltă sarcină.

Un șir de ani. Năvalnici simțăminte Împrejmue sufletul c'o dulce frică. Tu stai visând, fantastă mititică Pe-un jeț bătrân, și mâna ta-i ferbinte.

A înopțat și sufletu-mi veghiază. Pe rochie-ți zac gândirile-mi domoale. Tu ții cu galeși ochi deasupra-mi pază.

Cu vise umplu-a vieții cupe goale. Ca beduini ce zac pe-un țerm de oază. Și ntr'un târfu adorm pe șorțu-ți moale.

III.

Tu pleci. Și par'că sufletu-mi se frânge Când mă gândesc că te desparți de mine. Îmi turburi mintea 'n pasurile line Care te-abat din visu-mi ce se stinge.

Cad frunzele. Brumoasa toamnă vine. Cocorii trec. Recolta se astringe. Pustie-i lumea. Ochii n'cep a plânge Cântând zădarnic priveliști sênine.

Un cîas mai lasă în poala-ți de mătășă Să-mi razim capul... Mâna ta de ceară Pe-a frunții crețe, mulcom o apasă.

Îubirea noastră-i codrul ars de vară, Eu fiul de păstor ce întoarce-acasă. Tu doina-mi dulce, ce se perde 'n seară.

IV.

Voi tei din stînsa mea copilarie! Cunoaște-ți încă-amiul vost de odată? Un călător c'o soarte 'ntuneacă Ascultă-al vost șoptit cu duioșie.

Cum trece timpul. Lumea e schimbată Și alți băieți cu plete aurie Visează zilele de veselie Sub voi, în umbra voastră parfumată

Cu snopi veșezite 'ntore la vatră, În visuri se leagă-a verei forțe coapte Un căne 'n treacăt după mine latră.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Scrisori bucureștene.

II.

Frați pentru frați.

București, 10 Oct. n.

Sunt multe ocaziunile în cari am putut să vă scriu câte ceva, în coloanele prețuitei „tribune”, despre activitatea frumoasă și rodnică ce desfășoară aici în capitala României, diferitele societăți transilvănene. Nici-când însă ocaziune mai bună și mai plăcută nu mi-s'a oferit ca de data asta. Și eată de ce: Toate societățile Românilor ardeleni aflători „în feară”, timp îndelungat își mărgineau activitatea într'o sferă strîmtă: determinată de statutele lor — de un caracter mai mult sau mai puțin particular, azi însă ele au început să facă un pas înainte, afirmându-se, — grație faptelor ce sevrăsesc, — mai mult și mai cu mare succes în fața publicului românesc din România.

Împrejurarea asta numai înveseli ne poate și mă îndeamnă să o aduc și la cunoștința cetitorilor.

Începutul fericit l-a deschis Reuniunea „Frăția” a Românilor transilvăneni din comuna Cafa, condusă atât de conștient și bine de energic și zelosul ei președinte dl Ignatie Mircea, avocat.

Comitetul acestei societăți luând în considerare starea deplorabilă, în care se află bieții țărani de aici în urma nenorocitului an secetos, a hotărât organizarea unor serii de mari sărbări populare, pentru a veni frățește în ajutorul lor: frați pentru frați. Impresia frumoasă ce a făcut în publicul româ-

nesc această laudabilă inițiativă, e de nedescris.

Prima sărbare s'a ținut Duminecă seara, 26 Septemvrie st. v. la „Brăgadiru”, Calea Rahovei. Spațioasa sală foarte draguț aranjată și împodobită cu flori, ghirlande de brazi, drapele și lampioane răspânditoare de o feerică lumină, avea un aspect de toată frumsețea. Trei muzici, dintre cari una militară, delectau numărul public asistent cu cele mai felurite arfi naționale și de petrecere. La orele 10 seara sosește în sală patronul sărbării, dl primar al capitalei Barbu Ștefănescu-Delavrancea, sincerul și marele apărător al cauzei Românilor de peste munți. D-sa intră în sală însoțit de comitetul „Frăției”, de domnul Barbu Pălineanu, deputat, Popescu, inginer, Septimiu B. Mureșanu, secretarul Ligei, Zane și Conta, membri în comitetul național studentesc etc. Muzicile intonează „Deșteaptă-te Române”, ear' uralele puternice de se trăească „părau că n'o se mai sfîrșească.

Ajuns pe scenă, unde a fost salutat de dl Mircea printr'o frumoasă și patriotică cuvântare, dl Delavrancea în mijlocul unei tăceri solemne își ridică vocea, vorbind cu neîntrecută-i măiestrie și vervă despre folosul Reuniunilor, accentuând mai ales cu multă căldură convingerea ce a avut-o întotdeauna, despre istețimea, hărnicia, seriozitatea și erufarea Românilor ardeleni, calități cari cu mândrie îi pune în fruntea neamului nostru, ca un model demn de urmat în toate manifestările vieții noastre sociale, economice și naționale.

Cuvintele călduroase ale dlui Delavrancea au fost acoperite de entusiaste aplause. Puțin în urmă sosește în sală dl general Algiu, prefectul poliției, împreună cu dl Dristoreanu, directorul seu. Primirea ce li-s'a făcut a fost cât se poate mai frumoasă. Distinși

oaspeți luând loc la o masă anume aranjată pe scenă, unde s'a servit mai multe sticle de „champagne” oferite de dl D. M. Brăgadiru, marele comerciant de bere, — se delectează bine mai multe ore în priveliștea ce-ți oferea varile și frumoasele porturi și jocuri ardelenesti. „Călușerul”, „Bătuta” și „Romanul” au stors admirația tuturor, precum și curioasele invirtiri de „pe sub mână”. În timpul acesta sosind mai multe telegrame, din partea dlui C. Mile, directorul ziarului „Adevărul”; I. Ursu, profesor în Brăila etc, prin cari se felicitau organizatorii sărbării, se cetesc și publicul le primește cu aplause.

Târziu după ciasurile 12, retrăgându-se dl Delavrancea și gener. Algiu, li-se fac ovațiuni frumoase. Jocul continuă apoi earăși vesel și cu foc în mijlocul unei animații generale până în zori de ziuă.

Deși timpul era nefavorabil, plouând mai toată noaptea și sala „Brăgadiru”, departe de centrul orașului, totuși sărbarea, considerată atât din punctul de vedere moral, cât și material mai ales, a avut o reușită multumitoare. Încasările, după-cum am auzit, și cari se vor vîrsa în fondul pentru ajutorarea țărănilor săraci, sînt de câteva mii de lei.

Dar' dacă sărbarea asta reușise atât de bine, e de a se mulțumi în primul rînd membrilor din comitetul societății, cari emulau în plasarea biletelor. Numai președintele societății dl Mircea a vîndut mai mult de 600 lei bilete, asemenea și cassarul dl Ghiță Teodoru și dl G. Făgărășianu, secretarul „Frăției”, apoi dlui M. Brăgadiru, care a binevoit a pune la dispoziția societății saleloane și luminatul gratuit.

Membrii comitetului acestei societăți, încântați de onoarea ce li-s'a făcut prin participarea la sărbarea lor a unor din cei mai distinși oameni ai țerei, au

hotărât, după-cum se vorbește, ca să continue cu munca lor desinteresată și pentru binele deobște organizând mai multe sărbări, dintre cari una care se va da la sărbătorile Crăciunului, să fie pentru cantinele școlare din România și Transilvania, ear' alta la Sf. Paști pentru fondurile Ligei culturale. Noi le dorim spor la muncă și-i felicităm din suflet, crezând, că prin astfel de fapte nobile și patriotice Români ardeleni se ridică mult în ochii „țerei” și dau în același timp o neîntrecută dovadă de iubire și solidaritate națională, arătând mai presus de toate că-i înduioșează adănc vocea sîngelui frătesc, ori de câte-ori el suferă.

Dathena.

SONETE.

I.

De ce 'ntârziu copila mea bălaie? Ce sorți te-abat vedenie splendidă? Revină cu privirea ta candidă S'alini în pieptu-mi dornica vâpaie.

Pășește 'ncet. Cu vraja ta lucidă Fă un palat din trista mea odaie. Domol se 'ncopciu a visurilor naie De țermul sîinului tău de silfidă.

Tu vii ca 'n vis. Mantia ta smaraldă Resfiră blând șofsniri de primăvară. Ear' sufletu-mi în dulci fiori se scaldă.

C'un farmec lin prind mîna ta de ceară, Și 'n reverii de-o tremurare caldă Te 'ncing în brațe-mi, gingașe povară.

II.

E mult de-atunci. Tu erai fată mică. De satul vost abia-mi aduc aminte. Căsciora ta cu plopri verzi înainte Ca o poveste prin gândiri îmi pică.

Bărbații de specialitate însă nu au fost de părerea conferinței noastre, ci au trecut departe peste aceea, ce prețindeam eu!

Dr. Paul Rotariu, director executiv la „Timișana” mi-a arătat, că capitalul fundațional trebuie să fie cel puțin 2—3 sute de mii fl. și împărțit în acțiuni cât de mari, dar cel puțin 150 fl., arătându-mi în special și greutatea tehnice, ce ar împingea altcui institutul în activitatea sa, provenind din numărul mare al acțiunilor.

Dr. Dr. Nic. Oncu, director la „Victoria” și dl. Sava Raicu, secretar tot acolo au susținut chiar, că în împrejurările de azi este o imposibilitate a aduna capitalul recerut.

Din ambele aceste părți s'au spus încă multe lucruri de importanță esențială, cari însă nu se pot înșira toate în cadrul restrâns a unei corespondențe de ziar.

Dr. Iuliu Vuia, da, a accentuat în prima conferință a noastră frasa: „voește și vei pute” și a arătat cu mare entuziasm asupra acestor părți a Toronului băneșean „binecuvântate de Dumnezeu”, însă pe lângă însuflețire mai trebuiesc și multe parole; ear' frasa: „voește și vei pute” nu atât înseamnă, cât: voește și institutul de bani se face, ci: voește să dai bani mulți, să aduni mulți și vei pute face casă de păstrare!

E adevărat acum și aceea, că eu nu am convocat formal de nou „membrii fundaționali” să le arăt pedecile și cauzele de ce nu am espedat prospectele. Însă se mă ierte „Sentinelă”, dar eu pe forme goale de acestea nu dau nimic, și nu cred, că și „Sentinelă” — ori-cine va fi femeia aceasta ce multe vorbește — se nu aibă cunoștință de aceste.

S'a întâmpat adevărat, că pe 7 Septemvrie v. 1898 am fost convocat eu tot aici la Sân-Miclăuș, ca centru designat pentru despărțământul „Astre” de comitetul central, adunarea de constituire, la care au luat parte mai mulți din „membrii fondatori”.

Acestora le-am comunicat pedecile și i-am rugat, să comunice și celorlalți rămași acasă, ca se nu aibă lipsă a-și mai pierde timpul de a veni la o adunare formală; eu însă nu voiu lăsa cauza se cadă cu totul, ci când voiu afla de posibilă realizarea, voiu face de nou pașii necesari și voiu lua inițiativa.

De atunci până azi nu am mai întreprins nimic! Dar' poate cineva susține, că în acest restimp de un an s'a schimbat situația financiară spre mai bine, și nu chiar spre mai rău; când vedem din rapoarte anuale, că institute de bani consolidate deja luptă cu mari greutăți și prețul realităților la populație, care deosebit ar fi să fie clientela noastră, s'a devalvat la jumătate?

Cer indulgență on. public cetitor că trebuie toate acestea să le arăt aici. Însă asigur, că numai respectul, ce-l port acestui public, pe care cinstita „Sentinelă” cearcă a-l induce în rătăcire, m'a îndemnat la aceste, și nu vorba multă și goală a „Sentinelăi” care aruncă frasa unui început modest.

În un ținut deci, unde sunt atâtea institute de bani mult puțin consolidate deja, și cari deci, când ar fi vorbă să se scape de un concurent, cum eu drept le-ar fi un institut contemplat de noi, cu ceva sacrificii ar pute reduce procentele dela 8 la 7, al nostru institut ar

Visând plec fruntea grea pe-a mâinei proapte.

Tăciuni-au ars pe lespedea de piatră. Ear' peste sufletu-mi se face noapte.

Traian Mihailu.

POPORUL POET.

17. BĂTRÂNUL.

Frunză verde stejerel
Când eram eu tinerel
Lum satul de-alungul
De-alungul și de-alatul.
Care mândră mă vedea
Cu mână că-mi făcea,
Porțile că-mi deschidea
Focu-n vatră desvleia.
Făclii pe masă punea
În casă că mă poțea
Și din gură că-mi zicea:
Vină bade pe colea
Că tu ești de seama mea,
Și cu vin că mă cinstea
Nume mie în punea:
Spate late de voinic,
Buze moi de copil mic!
Frunză verde lemn dubit
După-am îmbătrânit
Lum satul de-alungul
De-alungul și de-alatul,
Care mândră mă vedea
Ca pe câni mă hărăia
Și din gură că-mi zicea:
Ce cauți bade p'acolea
Că nu ești de seama mea?
Porțile că-mi închidea
Făclile le stîngea
Focu-n vatră-l învleia
Nume mie că-mi punea:
Spate late-ngârjobate
Buze moi dăbălăzate!

Din Rodna.

trei și să liucidze încă până nici nu s'au fi solvit nici capitalul de fondare!

„Sentinelă” însă din toate aceste nimic, ci numai miuțele de fl. profit curat!

După toate acestea va fi bine dacă „Sentinelă” se va feri de a murdări numele altora, ear' pe al seu s'e-l țină frumos la scuteală sub pseudonim și dacă n'are curajul să spună, că „lumea rea”, căroră împrejurări atribue stagnarea cauzei, mai bine să tacă, căci cine suspicionează, defaimă și calumniază pe altul, numai om onest nu e.

Asemenea neadever grăește, când zice, că eu susțin, că numai ținuta mea pasivă a ținut cauza în loc. Din contră, aceasta a susținut-o „Sentinelă” în primul seu atac îndreptat asupra mea; și eu numai aducând din afirmațiunile ei, am zis, că unde este „atâta putere de a se afirma” și unde este atâta inteligență, cum afirmă dînsa și în acest al doilea atac, — cum e posibil, ca eu, un unic om să țin cauza în loc?! Prin aceea am arătat numai, că nici alții nu au lucrat mai mult! De ce dar' numai eu cel vinovat!

Dr. Nestor Oprean.

(Va urma).

Revista ziarelor.

„Gazeta Transilvaniei” apreciază cu cu căldură manifestarea Românilor la Columna lui Traian în Roma.

„Adevărul” se plânge că guvernul îl persecută.

„Voința Națională” se ocupă din nou de circulara ministrului de interne.

„Constituționalul” susține că guvernul conservator ar fi făcut greșeli.

„Timpul” răspunde „Voinței” în chestiunea circularii.

„La Roumanie” se ocupă de modul cum trebuie a se scrie în presă.

„Drapelul” se ocupă de criza economică.

„Dreptatea” face o paralelă între d-nii Take Ionescu și Spiru Haret.

„Universul” ocupându-se de chestiunea creării de noue resurse bugetare, recunoaște că este greu de a se realiza reforme financiare, cari să fie cu totul vexatorii.

„Opinia” (Iasi) se ocupă de epidemia de conjunctivită granuloasă care bântue în corpul al IV. de armată.

„Epoca” combate legendele în politică și spune, că până acum a fost ușor României să progreseze, de aci încolo însă se cere multă muncă.

Cronica zilei.

Sibiu, 13 Oct. n.

Memento. 14 Octomvrie: Petrecerea tin. comere. la Hunedoara. — Congregația comitatului Brașov.

15 Octomvrie: „Astra”, desp. IX. (Orăștie), adun. generală în Valdei. — Serată literară în Valdei.

16 Octomvrie: Conf. inv. gr.-or. din protopresbiteratele Cluj și Turda, în Cluj.

19 Octomvrie: Congregația comitatului Arad.

Necrolog. Căpitanul Stanciu din Viștea, fost efor al fondurilor grănițerești a încetat din viață ieri. Înmemntarea se va face mâine.

Dela „Reuniunea sodalilor români”. A 9-a ședință literară s'a ținut aseară în 12 Octomvrie n. c., în sala „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Au participat de astă-dată și mai multe familii cu copii cu tot. Dintre acestea, mai multe copile de școală au ținut să ne delecteze și ele, cu învoirea părinților, cu declamațiuni alese. Astfel micile școlărițe: Maria Baltes a declamat pe „Pene curcanul” de Vasile Alesandri, atât de frumos, încât ne-a umplut de admirațiune, ear' „Luceafărul Imbuzan”, fida dlui Imbuzan, funcționar la direcția financiară, a eselat cu „Mama lui Stefan-cel-Mare” de D. Bolintineanu.

Foarte plăcut a fost surprins publicul prezent prin simpaticii copii ai cinstitei familii Grindean, vechiu măiestru cismar, înțeleg pe simpatice d-șoară (coristă) Elena Grindean și pe fratele d-sale dl Valeriu Grindean, sodal cismar. Prima a declamat cu viu sentiment poezia „Dorul” de V. Alesandri, ear' acesta „Orfanii” de G. Crețianu. Membrul Ioan Bologna, sodal pantofar, a cetit, de astă-dată mai bine, continuarea din novela „Un sfârșit jalnic” de I. Popovici-Bănățanu. Sodalul Ioan Pamfilie a fost de tot hazul în declamarea poeziei „La oglindă” de G. Coșbuc. Ca noi declamatori am ascultat pe sodalul pantofar Antoniu Balomiri cu „Călețorul și sufletul” și „Tigănu cinstit”, cum și pe dl Nic. Bratu, culeg.-tip., cari prin declamațiunea corectă au stors aplause.

Un membru.

Reuniune disolvată. Ministrul de interne a dispus disolvarea Reuniunii „Globus” din Budapesta. În ordinul de disolvare se zice, că „datele investigațiunii oficiale au constatat că Reuniunea n'a făcut absolut nimic pentru scopurile culturale și filantropice, indicate în statute, ba, contra statutelor și fără a cere și aștepta concesiunea dela guvern, a luat titlu francmazonic și s'a instalat pentru a lucra în această direcție”.

Apel. Pentru renovarea templei și a pistolului bisericei române gr.-or. din Bacifaléu (Săcele) în protopresbiteratul Brașovului, se apelează la toate inimile generoase să contribuie după voință și putință cu ajutoarele bănești, căci micul număr al Românilor noștri de acolo și împrejurările între cari trăiesc, nu le dă mână să-și poată pune casa dlui în starea cuviincioasă, nici a-și țină școala în rîndul recerut. — Ajutoarele benevole se vor adresa domnului Toma Frateș, paroch în Bacifaléu, (Săcele) p. u.

Gimnasiu maghiar în Bistrița. O foaie din Budapesta vestește, că între populațiunea maghiară din comitatul Bistrița-Năsăud s'ar face mișcare, ca regimul să încuviințeze ridicarea unui gimnasiu de stat în Bistrița.

Nu știm cât crezământ se dăm acestei faime; știm însă că populațiunea comitatului Bistrița-Năsăud este aproape curat română și germană; știm că în întreg comitatul afară de Nimigea-ungurească nu e doară nici un sat cu populațiune ungurească mai compactă; mai știm că în acel comitat Românii au gimnasiu complet în Năsăud, ear' Sași în Bistrița, cari — ambele — sunt foarte bine cercetate chiar de elevi de prin alte comitate depărtate. Pentru cine ar fi să se mai facă acolo un gimnasiu, și încă chiar ungureș, nu știm; doară pentru Jidanii cei mulți?

Liargia română în Viena. Ni-se scrie din Viena, că în biserica de ritul grecesc, Sf. Barbara (I. Postgasse nr. 8) începând din 15 Oct. n. liturgia română pentru comoditate st. public în loc de 8 ore se va începe la 9^{1/2}, ear' după cetirea sf. evanghelii se va țină totdeauna predică.

„GAZETA TRANSILVANIEI” recensând „Almanachul învățătorului român” pe anul curent zice între altele:

Acest Almanach, tipărit la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, are un exterior simpatice, hârtie fină și e legat în păreți tari și frumoși de pânză. Cuprinsul este bine întocmit mai ales pentru trebuințele zilnice ale învățătorilor.”

Învățătorii noștri și-l pot procura mai ușor dacă la renouirea abonamentului mai adaug suma de 1 fl.

Hymen. D-na Lucreția Rădulescu din București și dl Petru Oprisor din Reșinari, anunță unia lor, ce se va celebra Duminecă, în 3/15 Octomvrie, la 4 ore p. m. în București.

Pentru școalele de repetițiune. Mai mulți colegi îmi pun întrebarea, că ce carte de cetire pot folosi mai cu succes pentru școalele repețiitoare?

Acelora le răspund: „Cartea poporului” sau „Carte de cetire” pentru anii din urmă ai școalei populare, școalele de repetițiune, cursurile de adulți și pentru poporul nostru, aprobată de înalți ministere de culte și instrucțiune publică și întocmită de subscrișul. Se află la librăria N. I. Ciurcu în Brașov.

Ioan Pop Reteganul.

„TRIBUNA” se poate cum-păra cu numărul 5 cr. în Sibiu la librăria Michaelis, strada Cisnădiei 27, ear' în Alba-Iulia la librăria Weiss (la loterie) în piață.

Lăcașul Fortunei. Premiul de 600.000 coroane, dela sortirea de Mercur a loteriei de clasă, l'a câștigat losul 62551, pus în vânzare de către colectura A. Gaedicke (Budapesta, str. Kosuth Lajos nr. 17), cunoscută în genere ca foarte norocoasă. Colectura aceasta a mijlocit clienților sei, prin losurile cumpărate dela ea, odată câștigul de 400.000 coroane, de două-ori cel de 100.000 c, și de trei-ori cel de 60.000 c. Losuri pentru cl. I. se pot căpăta deja la această norocoasă colectură.

Moarte de frate pentru o găină. În comuna Toc din comitatul Aradului s'a întâmpat în 10 l. c. o moarte groaznică. Între frații Maxim și Ioan Lucaci, cari locuiau lângă oaltă, domnea coartă și neînțelegeră de multă vreme. La 10 l. c. zbură o găină din casa lui Ioan în curtea frăține-seu; muierea lui Ioan cerea să prindă găina, dar' într'aceea învrăjbi găinile cumnatu-so. Aceasta se infurie, apucă o secure grea, se aruncă asupra frăține-seu și-l ucise cu câteva lovituri. Ucigașul fu prins.

Studentii noștri. S'a discutat în unele universități din Germania chestiunea de a nu se mai primi nici un student străin. Profesorii cari au fost în contra acestei măsuri și anume cei dela universitatea din Halle, au dat ca argument pentru continuarea stărei de mai nainte, eminențele calității ale studenților români, sirguința și inteligența lor.

117 concurenți. Pe teritoriul tribunalului din Oradea-mare erau în vancanță trei posturi de executori, pentru întregirea cărora terminul de concurs a expirat zilele trecute. 117 înși au competitat la posturile acestea.

Însurătorii. Mirele se cheamă Nagy István, mireasa e veduva „tinăre” a lui Kocsánszky János. Zilele trecute i-a vestit matriculatul Lázár Béla din Seghedin și în curând se vor cununa. Mirele e numai de 77 ani, ear' mireasa de 73 ani.

Archiepiscopul de Sorrento. Pentru-că a înfruntat pe un preot al seu, care într'o predică lăudase pe familia regală, a fost pedepsit de guvernul Italiei cu detragerea dotațiunei.

Stala-cot. Un călător englez a aflat pe insula Anguilla, aparținătoare Antilelor, un omuleț (negru) numai de 27 policari, mai mic deci cu 3 policari de cum era „ostial” general. Dot. La cântar omulețul trage numai 40 funți, deși are deja vîră de 30 ani. Într'altel pitocotul e deplin „șetós”.

Viptul ucigașului. Directorul închisorii din Geneva (Prison „l'Évêché”) într'o epistolă adresată unui „imnialist” din Budapesta spune, că ucigașul împărătesei-Regine Elisabesa are urmărușul vipt în închisoare: dimineața jumete, lătră de cafeauă cu lapte, une-ori ciocoladă; la amezii o litră de furtură (fasole, urez, macaroane, varză, decoct, ori zarzavaturi) — Dumineca și Joia 300 grame de carne feartă, cu cartofi ori sălătă; — seara ciorbă de zarzavaturi. Tot la două zile 1300 grame de pâine. Pe lângă acestea, dacă se poartă bine și lucră capetă și 2 deei de vin roșu. Câți oameni de omenie s'ar simți fericiți să aibă un vipt ca acesta?!

Știri mărunte. Contele Kinsky Zdenko, proprietarul fideicomisului, Kinsky e pus sub curatelă.

— Măieristea lui Milhoffer din Ecséd a ars împreună cu toate clădirile economice, arzând și 40 vaci de lapte.

— La Academia veterinară din Budapesta s'a întâmpat o puternică exploziune de gaz. Doi oameni au primit arsuri grave, lucrătorii din urmă au fost trântiți la pământ de puterea exploziunii, ferestrele au fost sfărâmate toate.

— Gyulai Pál, profesor de universitate în Budapesta, a abzis din presidenția la societatea Kisfaludi. Causa: demonstrațiile contra lui fiindcă nu lăsase, ca societatea să depună în 6 Octomvrie cunună pe monumentul „martirilor” dela Arad.

MAI NOU.

Răsboiul în Africa-sudică.

Lui „Daily Telegraph” se anunță din Ladysmith, cu datul de 11 l. c. că răsboiul s'a început. Boerii au pătuns în Natal. Cetățenii din Oranje au secuestrat un tren, care venia din Natal.

Din Londra se depeșează, că Portugalia a cedat Angliei portul Delagoa. Faptul oficial se deneagă, dar' se afirmă că în curând se va anunța în parlament.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

„Foaia Pedagogică”. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., 1/2 an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III. nr. 18 dela 15 Septemvrie v. are următorul cuprins: Chestiunea pedepselor în școala populară (continuare din nrul precedent). — Modele de lecțiuni (Capra cu trei iezi) — Din literatura școlară. — Informațiuni.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare în Sibiu la 10 a fiecărei luni. Director: Dr. Corn. Diaconovich. Prețul de prenumărare: Pentru Austro-Ungaria: pe an 5 fl.; pentru România: 12 lei. Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg. Anul I, nr. 10 din 10 Octomvrie 1899 are următorul cuprins: Prelegeri pentru popor, de S. Cursul titlurilor de credit, de Iuliu Popescu. — Tablele de mortalitate, de M. Navrea. — Introducere obligatorie a valutei de coroane. (După prof. R. Stern), trad. de B-a. — Bilanțul comericiului, de V. C. Osvald. — Legislațiune. — Comerț. — Agricultură. — Revista financiară. — Cronică. — Învățământ. — Literatura economică. — Trageri la sorji. — Amortisări. — Bursele.

A apărut:

„Simplificarea grafiei și ortografiei”, studiu ortografic, de Ilie Trăilă, avocat. Brosură de 30 pagine 8° mare, reproducă din „Almanachul Reuniunii învățătorilor gr.-or. din diecesa Caransebeșului. Se poate procura la autor în Oravița (Oravicabánya), cu prețul de 35 cr., resp. 1 franc, în care e cuprins și porto.

FELURIMI.

Animalele subterane. În regnul animal, o altă curiositate a atras acum atenția savanților. Faptul e destul de interesant, căci descoperirea s'a făcut într'una din ramurile de producțiune ale oamenilor, în piscicultură.

Această cultură a luat în Statele-Unite ale Americii, o proporție însemnată, o dezvoltare de invidiat, a devenit una din producțiile cu care America-de-Nord va pune lumea în mirare pe timpul expozițiunei universale din 1900.

Comisiunea federală a pescăriilor de acolo, a stabilit stațiuni de piscicultură, carese aibă apă suficientă și în stare de-a satisface prin puritatea și gradul ei de temperatură, condițiunile de existență ale peștilor.

Acolo unde nu sînt isvoare sau riuri, sau unde apa acestora nu satisface aceste condițiuni de puritate, s'a recurs la puturi artesiene.

De curînd, a trebuit să se sape un astfel de puț la San-Marcos în ținutul Texas.

Abia la 55 metri adâncime s'a descoperit o vină care putea să dea pe minut mai mult de 2000 litri de apă. Dar' această apă care era satisfăcătoare îndeplinind condițiunile mai sus arătate a făcut o surpriză curiosă. În fundul puțului au apărut animale, mai ales „ustacee, în număr destul de abundent.

„Ceste crustacee, examinate de aproape, nu prezentau nici o asemănare cu vre-o specie cunoscută. Aceste animale au fost de lucru zoologilor spre a le boteza, a le clasifica, a le pune în lanțul nenumăratelor specii din domeniul zoologiei.

Ele sînt de o culoare albă, absolut albă, și cu deservire oare „ustacee” caracterelor crustaceelor cari cresc în regiunile de sub pământ unde se păstrează lumina. Ochii, ne mai fiind lăsoitori, se atrofiază și dispar, căci n-turei nu-i plac cheltele nefolositoare. De ce să mai facă ochi, dacă nu se pot întrebuința.

Dar' pe lângă aceste crustacee, s'a mai descoperit și un fel de triton, dar' care prezintă caractere curioase; are o formă lungărească, care e foarte mare, și labele (picioarele) deasemenea, așa încât sînt foarte neproporționate cu restul corpului.

Ochii acestui animal sînt acoperiți de piele, și abia se pot deosebi sub forma a două pete negricioase. Pielea e de o culoare albă, de un alb spălăcit, și numai branchiile sînt roșii din cauza sîngelui ce le traversează și fac un contrast cu albul pielei. Picioarele lui seamănă cu ale omului, animalul nu se slujește de ele la înnot, ci se preumblă pe bolovani de piatră cu cari e prevăzut basiniul lui.

Amîndouă aceste specii de animale subterane, refușă ori-ce nutremînt.

Câte un exemplar din ele a fost adus dela San-Marcos cu trenul la Washington. Negreșit, că din cauză că nu mănîncă, ele vor muri de inanție.

Asupra originii lor, nu s'a stabilit nimic până acum. Ceea-ce se știe mai probabil e că acolo unde locuiesc ei, trebuie să fie o foarte mare presiune, căci apa se ridică până la 60 metri, ceea-ce înseamnă o presiune de 6 atmosfere.

Dacă se va găsi un mijloc de a se hrăni, de a face să trăiască aceste animale, atunci ar fi foarte interesant de urmărit cam ce modificări ar interveni în viața lor sub influența luminei și a scăderii de presiune.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sămbătă, 14 Octomvrie n.

EINE LIEBESHEIRATH.

Scenă din viață în 3 acte, și un preludiu de A. Baumberg.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 13 Octomvrie n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Ederer, vicecolonel, Borbely, căpitan, din Cluj; Maier, bancher, Mandel, inginer, din Budapesta; Csicsaky, Krauss, Pik, Brandl, Messer, Abony, din Budapesta, Müller, Rena, Pollak, din Viena, Schul din Budapesta, Koller din Viena, comercianți.

Hotel „Neurichter”: Mares, proprietar, din Bistrița; Schwarz, privatier din Brașov; Pitschek din Viena, Rosenfeld din Budapesta, comercianți. Hotel „Mellzer”: Atkori din Viena, Fischer din Budapesta, comercianți; Acker, privatier; Daniel, inginer din Voila; Ganer, comerciant din Codlea.

Hotel „Habermann”: Caranfil, ospătar din Greblești.

Pentru redacție și editură responsabil Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

La dl Emilian Micu în Bélincz (Temesmegye), Ungaria

se află de vânzare următoarele cărți din biblioteca sa și anume:

[807] 1-2	fl. cr.		fl. cr.		fl. cr.
1. Aaron T., Apendice la istoria lui P. Maior, Buda 1828	5.—	108. Ionescu Gion, Cum vorbim? Conferență, 1891	—50	219. Pumnul A., Leptură românească, vol. I., III. și IV., Viena	fl. cr.
2. Alexi I., Gramatica Daco-Romana sive Valachica, Viena 1826	3.—	109. Golubinsky, Istoria bisericii Române de Caracivoean 1879	2.—	220. »Preotul Roman«, pe 1880, 82, 83 și 89, fiecare an cu 3 fl.	12.—
3. Aritmetica română-germană, Viena 1777	5.—	110. Gârbea S., Iov, poemă literară ilustrată, Buc. 1898, 4 ^o	3.—	221. Poteca Efr., Obiceiurile Israelitenilor și ale creștinilor, 1846	5.—
4. Andrieviciu S. M., Invățătura religioasă, Viena 1866	—50	111. Grama A., Istoria bisericii române Unite, Blaj	2.—	222. »Filosofia cuvântului, Logica, Buda 1829	3.—
5. Ardelean I., Cuvântări bisericești funebre, Arad 1878	1.—	112. »Instituțiile Calviniste în biserica română, 1895	3.20	223. Poematio de secunda legione Valachica, N.-Várad 1830	5.—
6. Analele Academiei Române, vol. I—X. 1867/80 complet	20.—	113. Hodoș E., Istoria literaturii române, 1896	1.20	224. Pan Anton, Povestea lui Moș Albu, 2 vol., 1880	1.50
7. Analele Acad., Ser. II-a, tom. II-a, Sect. 1; tom. V. sect. 2; tom. VIII., sect. 1 și 2	9.50	114. »Căntece populare din Bănat, 1893	1.50	225. Păscuțiu D., A român nemzet eredete, 1881	—50
8. Aricescu C., Capii revoluțiunii romane, fasc. I-a 1866 Buc.	1.—	115. Hampel L., A Nagy-Szent-Miklós kincs, Budapest 1884	5.—	226. Pravila sau îndreptarea legii, edit. II-a, București 1874, 4 ^o	12.—
9. »Sora Agapia romană, Buc. 1871	1.50	116. Hajdú B. P., Istoria critică a Românilor, ed. II-a, 1875	10.—	227. Popovics Dr., Băile Herculanee, Pesta 1872	2.—
10. Antonescu T., Cultul cabirilor în Dacia 1889, Buc.	3.—	117. »Goții și Gepizii în Dacia, 1877, B. rar.	2.—	228. Popa Dr. G., Merinde dela școală, 1888	1.—
11. Abhandlung über die Ilyrischen Nation, Neusatz 1791	5.—	118. »Magnum Etymologicum Romaniae, 3 vol.	18.—	229. Popa I., Prelegere publică umoristică, Sibiu 1878	—50
12. Alesandri V., Opere complete teatru 4 vol., Buc. 1875	12.—	119. »Studii istorice: Luca Stroiici, Buc. 1874, foarte rar.	2.—	230. Pop Vasile, Despre tipografiile românești, 1839, rară	2.—
13. »Poesii nouă, București 1897	6.—	120. »Cuvinte din bătrâni, vol. I, II., III., S. 1.	26.—	231. Petrașcu N., Figuri literare contemporane, 1893	2.—
14. Babeș V., Causa limbilor și naționalităților, Viena 1860	15.—	121. Hajdú, Domnia Arnăutului, novelă, 1872	1.50	232. Pravila de Gavra, edit. II-a, Buc. 1884	1.20
15. Barțiu G., »Foaia pentru minte«, anii 1838, 51, 58, 61 și 62, à 3 fl.	1.—	122. Hintz I., Geschichte der Rumänischen Kirche Siebenbürgens 1851	3.—	233. Papiu Ilarian, Biografia lui George Șincai, Buc. 1869	2.—
16. Barcian Droc, Curs de literatura generală, I., București 1877	1.—	123. Hoffman, Ortodoxa Confesio orientali, Wratislav 1751	5.—	234. Pop Gavril, Istoria Daciei Antice, Cluj 1855	1.—
17. Bălcescu N., Istoria lui Mihail-Viteazul, Buc. 1868	2.—	124. Hodoș Dr. I., Românii și constituțiile Transilvaniei, 1871	2.—	235. Petroviuc S., Apicultură și Economul român 1889	2.—
18. Budu I., De unde nu este reîntoarcere, roman, Pesta 1870	1.20	125. Hentzel S., Geschichte des Volksschulwesens, Temesvár 1873	2.—	236. Popescu N. D., Basmele Românilor 4 vol., Buc.	4.—
19. »Biserica ortodoxă română, revistă bis., Buc. pe 10 ani, 4 fl. 40.	45.—	126. Helfert Dr., Die Gründung der Schulen unter Maria-Teresia Prag I., 1861	10.—	237. Pravile, împotriva Jidovilor de Mardarie M. Neamț, 1837	12.—
20. »Biserica și Școala, Arad, pe 15 ani, 6 fl. 40.	1.50	127. Hegel, Predarea Desemnului, Buc. 1898	2.—	238. Popfă Iustin, Poesia și Proza tom. I., Oradea-mare 1871	2.—
21. Boiu Z., Cuvântări memoriale și funebre, 1889	1.50	128. Hajdú B. P., Psaltirea Diaconului Ceresi, Buc. 1881	7.—	239. Păcățian D. V., De pe la noi, povești, Buc. 1899	1.—
22. Bumbac I., »Aurora română«, Cernăuți, pe 1881, 82 și 84	7.50	129. »Din Etymologicum Magnum 1894	1.60	240. Popassu, Ovreii în principatele romane, Buc.	—50
23. »Istoria limbii și literaturii române, I., 1884	1.50	130. »Negru Vodă, studiu istoric, Buc. 1898	3.50	241. Pelko, Ilesy, A királyi könyvek (1526—1863), Bpt.	50.—
24. Bojinca D. T., Dispută asupra istoriei lui P. Maior, Buda 1834 legată la oală	7.—	131. Hurmuzaky, Geschichte der Rumänische Kirchen, 1881	3.—	242. Pic L., Abstammung der Romanen, Leipzig 1880	5.—
25. Bojinca D. T., Antic-Romanilor, Buda 1-32/3, 2 vol.	4.—	132. Iovița Ioan, Musa Română, almanach, Pesta 1865	2.—	243. Reteganul Pop, Povești din popor, 1895	—50
26. »Războiul bunei creștine, Buda 1830	3.—	133. Ilieș, Istoricul Societății Petru Maior, 1875	—50	244. Rohling, Jidovul Talmudist, Sibiu, 1878	1.20
27. »Războiul franco-teuton, Graz 2 vol. 1970/1	5.—	134. Ioanide, Despre originea limbii Daco-Române, 1881	—50	245. Russu I., Fabulele lui Tichindeal, Arad, 1884	1.—
28. Bujor A., Psihologia și Logica, Iași 1871	1.20	135. Întemplerile războiului Francezilor, Buda 1814	1.—	246. Roșu Mihail, Scurtă arătare despre D-zeu, Viena 1784	10.—
29. Bănuț, Istoria Romană de Tit Liviu, Buc. 1884	3.—	136. Istoria lui Sindipa filosoful, Sibiu 1802 (fără titlu)	2.—	247. Rumpf D., Alexandru I., imp. Rusiei, Buda 1815	2.—
30. »Dreptul public al Românilor, Iași 1867	4.—	137. Istoria bisericească de Sozomeu, Buc. 1897	3.—	248. Russu I., Icoana pământului, 3 vol., Blaj 1842	5.—
31. »Dreptul natural privat, Iași 1868	2.50	138. Istoria Românilor, ales biserica lor, Petru Bod 1764 hectograf	20.—	249. Rudow Dr., Gesch. der Rumänischen Schriftthums, 1895	3.—
32. »Dreptul natural public, Iași 1870	2.50	139. Ioanoviciu B., Tălcuirea istorică a Noului Testament, 5 vol.	15.—	250. Resch A., Schematism bisericesc general gr.-or., Buda 1842	2.—
33. Barțiu G., »Transilvania« revistă pe 1868, anul I.	10.—	140. Jarcu D., Bibliografia Cronologică Română, Buc. 1873	4.—	251. Rusu V., Dacia Porolissensă Silvana I., Buc. 1890	2.50
34. Bolintinean D., Poesii, 2 vol. Iași	1.10	141. Karkaleki Z., Biblioteca românească, Buda 1829/30, fasc. 1, 3, 4	5.—	252. Radics Dr., Die particular Kirche der Serben, Bpt. 1886	2.—
35. Boroian Dr. G., Istoria bisericii creștine, Buc. 1894	3.—	142. Képes kalauz a magyar nemzeti muzeumban, Bpt. 1873	—50	253. »Verfassung der Serb. Kirche, Prag 1881	3.—
36. Bojadzi, Gramatica Macedo-Română 1863	3.—	143. Lazar M., Tabele istorice-sincronice, Bistrița, I., 1872	—80	254. Șaguna A., Istoria bisericească, 2 vol., Sibiu 1860	3.50
37. Bogdan I., Vechile cronicile moldovenești, Buc. 1891 40	3.—	144. Lăzărescu Paul, Florariu, I., Buda 1831	2.—	255. Stănescu B. M., Prosa populară, povești, I., 1860	1.—
38. »Candela«, Cernăuți, revistă bis. pe anii 83, 86, 87, 88, 89 și 93 à 3 fl.	18.—	145. »Lexicon românesc, de Șincai, Clain, P. Maior, etc. Buda 1825	15.—	256. Sion George, Istoria generală a Daciei, 3 vol., 1859	6.—
39. Ciurea Stamati, Opuri Dramatice, I., Cernăuți 1888	2.40	146. Lazariciu I., Istoria literaturii române, Sibiu, 1892	1.20	257. Silasi Dr., Apologie istorică, filologică, Cluj 1876	—50
40. Crețiu G., Codicele veronețianu, critică, Buc. 1885	—50	147. Lesviodacs A. G., Istoria bisericească, București 1843, foarte rar	10.—	258. »Renașterea limbii române, 2 părți	1.20
41. Carisch, Rethoromische Gramatik, Chur 1852	2.50	148. »Lumină, foaie arădană pe 4 ani cât a existat, completă	16.—	259. Strajan M., Renașterea prin școale, Craiova 1891	—50
42. Costache Veniamin, Peatra Scandelei, de Elie Mineat, 1844	5.—	149. Laurian A. T., Tentamen criticum in lingua romana, 1840	3.—	260. Sfetcuțu I., Întreaga istorie a legilor din 1848 poporului, Pesta	3.—
43. Cipariu T., Elemente de limbă după dialecte vechi 1854	2.—	150. »Magazin istoric pentru Dacia, V. vol., 1845/8	16.—	261. Sulufiu I., Biografia lui Avram Iancu, 1896	—50
44. »Acte și fragmente istorico-bisericești rom. 1855	2.50	151. »Brevis historiae romanorum, 1846	1.—	262. Szalay A., Magyarországi Szerbtelepek, Pest 1861	1.—
45. »Crestomația sau Analele literare 1858	5.—	152. »Temeșana sau istoria Bănatului, 1848	3.—	263. Slavici I., »Tribuna« pe 1884 și alți ani, anul cu	13.—
46. »Arhiv pentru filologie și istorie pe 4 ani complet	12.—	153. »Filipicele lui Cicerone, Buc. 1875	1.30	264. Sevastos O., Căntece mo dovenști, Iași 1888	2.—
47. »Gramatica Romana Sintetica, II. 1877	2.—	154. »Die Romanen der österreichischen Monarchie 2	2.—	265. Scurtă arătare despre lărua Parisului, Buda 1814	2.—
48. Caian I., operele lui C. I. Caesar, București 1877	2.—	155. »Petițiunile națiunii române în 1848/9	—50	266. Șoimescu, Hajdú B. P. și Radu Negru, critică Buc. 1881	1.—
49. Clain S., Loghica, Buda 1799	5.—	156. Laurian Massim, Dicționarul limbii române, 2 vol., Buc. 1871/76	15.—	267. Selăgean I., Scurtă istorie a credinței Românilor 1842	2.—
50. »Cuvântare despre posturi, Buda 1826	2.—	157. »Glassariul limbii române, Buc. 1871	5.—	268. Scriban Filaret, Istoria bisericească, Iași 1871	2.—
51. »Propovedanii la morți, edit. I., Blaj 1874, edit. II. 1842 à 5 fl.	10.—	158. Logofăt Ioan, Îndreptări moralești, Buda 1815	1.—	269. Stănescu B., Muguri, Almanach pe 1859	5.—
52. Carmen Sylva și Români, Buc. 1892	—60	159. Melchisedec E., Predicele lui Ioan Gură de aur, 1883	5.—	270. Sincai G., Elementa lingua Daco-Romana, Buda 1805	5.—
53. Chiricescu Dr. C., Ermenetica Biblică, Buc. 1899	1.50	160. Muscelean Pr., Independența bisericii române, 1-65	1.30	271. Slavici I., Ardealul, studiu istoric, Buc. 1893	2.—
54. Cosmoviciu Domnița Olena, tragedie, Buc., 1898	1.50	161. Marienescu A., Doi foscări, Timișoara 1851	—50	272. Szadeczky, Erdély és Mihály Vajda, története 1893	4.—
55. Ciurlean I., Fragmente istorice din 1848/9, București, 1887	2.—	162. »Poesia populară, Colinde 1859	1.20	273. Schuller C., Rumänische Volkslieder, Sibiu 1859	2.—
56. Chestiuni din Istoria bisericii românești I.—II.	2.—	163. »Istoria română națională, 1861	1.—	274. »Ueber Volkssagen der Rumänen, 1857	1.—
57. Calendar de Buda pe 1817 și pe 1819 à 50	1.—	164. »Povești (3) populare în prosă, 1873	1.20	275. Tincu Velia, Istoria bisericească a Bănatului, 1865	2.—
58. Ducere de mână către cinstite și dreptate, Buda 798	5.—	165. Murășian A., Poesii naționale, Sibiu	2.—	276. Tocilescu Gr., Cronica lui Șincai, cu litere, 3 vol., 1886	10.—
59. Diaconoviciu Loga, Gramatica românească, Buda 1822	3.—	166. Marku I., A magyar és román, Szatmár 1881	—50	277. Teodorescu G., Despre colindele române, 1869	1.—
60. Densușian N., Note critice contra Rösler-Xenopol, 1885	1.—	167. Moldovan Gr., »Ungaria, revistă literară pe anii II.—VI., à 3 fl.	13.—	278. »Lăutarul Crețul din Brăila, 1884	—50
61. Die Walachische Kirchengemeinde, Budapest-Wien 1890	—50	168. Maniu V., Istoria critică a Românilor, Timișoara 1858	5.—	279. Teodorovici I., Istoria Universală, Buda 1824	4.—
62. Djuvara, Idealism și naturalism, critice, 1883	2.—	169. »Răspuns: la care sunt literile române?	1.—	280. Tichindeal D., Fabulele, Buda, edit. I. 1814 (10 fl.)	10.—
63. Dreghiciu M., Scurtă cunoștință de Pravilă, 1860	—40	170. »Misiunea Occidentului în orientele Europei 1869	2.—	281. Tichindeal D., Adunare de lucruri moralești, Buda 1808	5.—
64. »Descrierea Bănatului după Griselini, 1881	1.—	171. Mökesch, Die Celtische Abstammung der Romanen 1867	2.—	282. »Epitomu Buda 1808	5.—
65. Diaconoviciu A., Biografia lui G. Barțiu, Sibiu 1892	1.20	172. Maller P., Gramatica română-maghiară, II-a, Buda 1834	1.—	283. »Transilvania«, foaia Asociației pe anii 1869, 1870, 1871, 1872, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, fiecare cu	3.—
66. Dragescu Dr. I., Amor și Patrie, Poesii, 1869	2.—	173. Muntean G., Geografia Biblică, Brașov 1854	1.—	284. Tomiciu I., Invățături pentru tinerime Buda 1827	5.—
67. »Doruri și Speranță, Proza 1870	2.—	174. Manguica S., Căldările poporului român pro 1882/3, 2 vol.	2.50	285. Teodoroviciu, Cultura albinelor și bombeiilor, Buda 1823	3.—
68. Diaconoviciu Loga, Ortografia română, Buda 1818	2.—	175. Maier Petru, Istoria Românilor, Buda 1812, edit. I.	6.—	286. »Adelaida, Istoria morală, Buda 1886	2.—
69. »Viața lui Ius Christos, Buda 1830	1.—	176. Muntean G., Operile lui Caius Iulius Tacitus, Sibiu 1871	2.50	287. Tincoviciu, Întreplete învățături, Buda 1815	2.—
70. »Epistolă românească, Buda 1841	2.—	177. Monumentele istorice din Române 2 vol., Iași, 1879/80			